DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)
den 8 november 2001 *

I mål C-228/99,

angående en begäran enligt artikel 234 EG, från Tribunale civile e penale di Cagliari (Italien), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Silos e Mangimi Martini SpA

och

Ministero delle Finanze,

angående tolkningen och giltigheten av kommissionens förordningar (EG) nr 1521/95 av den 29 juni 1995 och nr 1576/95 av den 30 juni 1995 om fastställande av exportbidragen för spannmålsbaserade foderblandningar (EGT L 147, s. 65 och EGT L 150, s. 64),

* Rättegångsspråk: italienska.

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden N. Colneric samt domarna R. Schintgen (referent) och V. Skouris,

generaladvokat: L.A. Geelhoed,
justitiesekreterare: byrådirektören L. Hewlett,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Silos e Mangimi Martini SpA, genom F. Capelli, avvocato,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom F. Ruggeri Laderchi, i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid förhandlingen den 31 januari 2001 av Silos e Mangimi Martini SpA, företrätt av F. Capelli, och kommissionen, företrädd av L. Visaggio, i egenskap av ombud,

och efter att vid förhandlingen den 3 april 2001 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Tribunale civile e penale di Cagliari har, genom ett beslut av den 21 maj 1999 som inkom till domstolen den 14 juni samma år, i enlighet med artikel 234 EG ställt fem frågor om tolkningen och giltigheten av kommissionens förordningar (EG) nr 1521/95 av den 29 juni 1995 och nr 1576/95 av den 30 juni 1995 om fastställande av exportbidragen för spannmålsbaserade foderblandningar (EGT L 147, s. 65 och EGT L 150, s. 64).

2 Frågorna uppkom i en tvist mellan Silos e Mangimi Martini SpA (nedan kallat Silos) och Ministero delle Finanze (finansdepartementet) i anledning av utbetalning av exportbidrag för spannmålsbaserade foderblandningar.

Tillämpliga bestämmelser

3 I artikel 9.1 i rådets förordning (EEG) nr 1766/92 av den 30 juni 1992 om den gemensamma organisationen av marknaden för spannmål (EGT L 181, s. 21) i dess lydelse enligt akten om villkoren för Republiken Österrikes, Republiken

Finlands och Konungariket Sveriges anslutning till de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen och om anpassning av fördragen (EGT C 241, 1994, s. 21 och EGT L 1, 1995, s. 1) (nedan kallad förordning nr 1766/92) stadgas följande:

"Vid import till gemenskapen eller export därifrån av någon av de produkter som anges i artikel 1 skall det fordras en import- eller en exportlicens som får utfärdas av medlemsstaterna till vilken sökande som helst, oavsett var denne driver sin verksamhet inom gemenskapen. Om importavgiften eller exportbidraget fastställs i förväg, skall detta antecknas på licensen, som gäller som intyg om förutfastställelsen.

Import- eller exportlicensen skall vara giltig inom hela gemenskapen. Utfärdandet av en sådan licens skall ske på villkor att en säkerhet ställs som garanti för att importen eller exporten kommer att genomföras under licensens giltighetstid. Säkerheten skall helt eller delvis förverkas om transaktionen inte genomförs, eller bara delvis genomförs, under perioden i fråga."

4 I artikel 13 i samma förordning föreskrivs följande:

"1. I den mån det är nödvändigt för att möjliggöra export av de produkter som anges i artikel 1, i sådant tillstånd som anges i den artikeln, eller i form av varor som anges i bilaga B, på grundval av de noteringar eller priser som gäller för dessa produkter på världsmarknaden, kan skillnaden mellan de noteringarna eller priserna och priserna inom gemenskapen täckas av ett exportbidrag.

2. Exportbidraget skall vara lika stort inom hela gemenskapen. Det kan varieras beroende på användning eller bestämmelse.

Exportbidraget skall beviljas efter ansökan.

Exportbidrag skall fastställas med jämna mellanrum i enlighet med artikel 23.

I de fall då det är nödvändigt kan kommissionen, på begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ, ändra exportbidragen under den mellanliggande perioden.

3. Det bidragsbelopp som tillämpas för export av de produkter som anges i artikel 1 och de varor som anges i bilaga B skall vara det som gäller på exportdagen.

4. För de produkter som anges i artikel 1.1 a—b, skall emellertid det bidrag som gäller den dag då ansökan om licens lämnas in, justerat i förhållande till det tröskelpris som kommer att gälla under den månad då exporten sker, tillämpas för export som kommer att ske under licensens giltighetstid om sökanden begär det vid ansökan om licensen.

Ett korrigeringsbelopp får fastställas. Det skall tillämpas på förutfastställda exportbidrag. Korrigeringsbeloppet skall förutfastställas i enlighet med det förfarande som fastställs i artikel 23. Kommissionen får emellertid ändra korrigeringsbeloppen om nödvändigt.

...

7. I de fall då en undersökning av marknadssituationen visar att tillämpningen av bestämmelserna om ett förutfastställt exportbidrag har förorsakat eller kan komma att förorsaka svårigheter, kan ett beslut fattas i enlighet med artikel 23 om att tillfälligt upphöra med tillämpningen av bestämmelserna under en strikt nödvändig period.

I yttersta nödfall kan kommissionen efter en undersökning av situationen, gjord på grundval av all den information som finns tillgänglig för den, besluta om att tillfälligt upphöra med förutfastställelsen under högst tre arbetsdagar.

De licensansökningar som tillsammans med ansökningar om förutfastställelse lämnas in under den ovannämnda perioden skall avvisas."

5 I artikel 23 i förordning nr 1766/92 föreskrivs följande:

"1. När förfarandet i denna artikel skall tillämpas, skall ordföranden hänskjuta ärendet till kommittén, antingen på eget initiativ eller på begäran av företrädaren för en medlemsstat.

2. Kommissionens företrädare skall förelägga kommittén ett förslag till åtgärder. Kommittén skall yttra sig över förslaget inom den tid som ordföranden bestämmer med hänsyn till hur brådskande frågan är. Den skall fatta sitt beslut med den majoritet som enligt artikel 148.2 i fördraget skall tillämpas vid beslut som rådet skall fatta på förslag av kommissionen. Medlemsstaternas röster skall vägas enligt fördragets artikel 148.2. Ordföranden får inte rösta.

3. Kommissionen skall besluta med omedelbar verkan. Om beslutet inte är förenligt med kommitténs yttrande skall kommissionen emellertid genast underrätta rådet. I sådana fall får kommissionen uppskjuta verkställandet av de beslutade åtgärderna under en tid som inte överstiger en månad från dagen då rådet underrättats.

Rådet får fatta ett avvikande beslut med kvalificerad majoritet inom en månad."

6 Artikel 1 i kommissionens förordning (EEG) nr 1913/69 av den 29 september 1969 om beviljande och förutfastställelse av exportbidrag för spannmålsbaserade foderblandningar (EGT L 246, s. 11; svensk specialutgåva, område 3, volym 2, s. 223), i dess ändrade lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 1707/94 av den 13 juli 1994 (EGT L 180, s. 19; svensk specialutgåva, område 3, volym 59, s. 53), har följande lydelse:

"Under en viss månad skall exportbidraget för spannmålsbaserade foderblandningar fastställas per ton spannmål som foderblandningen innehåller med beaktande av följande kriterier:

a) medelvärdet av de exportbidrag som under den föregående månaden beviljades för de vanligaste basspannmålen, justerat på grundval av det tröskelpris som gäller för dessa spannmål under den innevarande månaden,

b) medelvärdet av importavgifterna för de vanligaste basspannmålen, beräknat för de första 25 dagarna i den föregående månaden och justerat på grundval av det motsvarande tröskelpris som gäller innevarande månad,

c) möjligheter till och villkor för avyttring av de aktuella produkterna på världsmarknaden,

d) nödvändigheten att undvika störningar på gemenskapsmarknaden,

e) de ekonomiska aspekterna av den aktuella exporten."

7 I artikel 3.1 och 3.2 i kommissionens förordning (EEG) nr 3665/87 av den 27 november 1987 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med exportbidrag för jordbruksprodukter (EGT L 351, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 24, s. 216) föreskrivs följande:

"1. Med exportdag avses den dag då tullmyndigheten tar emot den exportdeklaration i vilken det anges att en bidragsansökan kommer att lämnas in.

2. Dagen för mottagandet av exportdeklarationen skall vara avgörande för

a) bidragssatsen, om bidraget inte har fastställts i förväg,

b) ändringar av bidragssatsen, om bidraget har fastställts i förväg."

8 Kommissionen fastställer regelbundet exportbidragen för spannmålsbaserade foderblandningar. Genom kommissionens förordning (EG) nr 1415/95 av den 22 juni 1995 (EGT L 140, s. 24), som trädde i kraft den 23 juni 1995, fastställdes bidragsbeloppet för majs och majsbaserade produkter till 74,93 ecu per ton. I förordningarna nr 1521/95 och 1576/95, som trädde i kraft den 30 juni respektive den 1 juli 1995, fastställdes inga sådana bidragsbelopp, vilket i praktiken innebar att bidragen drogs in. Genom kommissionens förordning (EG) nr 1652/95 av den 6 juli 1995 (EGT L 156, s. 38), som trädde i kraft den 7 juli 1995, återinfördes nämnda bidrag, vilka fastställdes till ett belopp av 62,51 ecu per ton.

Tvisten vid den nationella domstolen

9 Silos är ett italienskt bolag som producerar och exporterar färdiga och halvfärdiga foderblandningar. I maj 1995 erhöll bolaget två exportlicenser som var och en avsåg export av 3 000 ton spannmålsbaserat djurfoder och var giltig till och med den 30 juni 1995. De produkter som omfattades av de två licenserna exporterades vid olika tillfällen, och de sista avsändes den 30 juni 1995. De behöriga tullmyndigheterna tog emot tulldeklarationerna för sistnämnda export den 30 juni 1995.

10 Silos begärde att den italienska förvaltningen skulle betala ut exportbidrag med 383 616 074 ITL. Förvaltningen avslog begäran med motiveringen att exportbidragsbeloppet för export som skedde den 30 juni 1995 genom förordning nr 1521/95 hade fastställts till 0 ecu per ton. Silos väckte då talan mot Ministero delle Finanze och yrkade att departementet skulle förpliktas att betala ut det begärda beloppet. Inom ramen för talan begärde Silos vidare att den nationella domstolen skulle begära förhandsavgörande av ett antal frågor rörande tolkningen och giltigheten av förordningarna nr 1521/95 och 1576/95. Silos gjorde närmare bestämt gällande att förordning nr 1521/95 var ogiltig på grund av bristande motivering, att förordning nr 1521/95 implicit hade upphävts genom

förordning nr 1576/95, varför förordning nr 1415/95 var tillämplig den 30 juni 1995, att förordning nr 1576/95 var ogiltig på grund av bristande motivering och att förordning nr 1521/95 inte var tillämplig på exporttransaktioner för vilka exportlicens hade utfärdats före den 30 juni 1995.

11 Ministero delle Finanze anförde vid den nationella domstolen att Silos borde ha väckt talan om ogiltigförklaring av förordningarna nr 1521/95 och 1576/95 med stöd av artikel 173 i EG-fördraget (nu artikel 230 EG i ändrad lydelse) och att den omständigheten att Silos inte hade väckt sådan talan medförde att bolagets yrkande avseende begäran om förhandsavgörande av domstolen inte kunde tas upp till prövning i sak.

12 Tribunale civile e penale di Cagliari hyste tvivel avseende tolkningen och giltigheten av förordningarna nr 1521/95 och 1576/95, varför målet vilandeförklarades och ett förhandsavgörande begärdes av domstolen angående följande frågor:

"1) Skall kommissionens förordning (EG) nr 1576/95 av den 30 juni 1995 anses upphäva kommissionens förordning (EG) nr 1521/95 av den 29 juni 1995, och skall därigenom sistnämnda förordning anses sakna all rättslig verkan den 30 juni 1995?

2) Skall kommissionens förordning (EG) nr 1521/95 av den 29 juni 1995 tolkas så, att den kan tillämpas även på exporttransaktioner som redan pågick eller som redan hade avslutats samma dag som förordningen, till följd av att den offentliggjordes, kom till de berörda aktörernas kännedom?

3) Skall kommissionens förordning (EG) nr 1521/95 av den 29 juni 1995 anses ogiltig och således i avsaknad av all rättslig verkan på grund av bristande motivering?

4) Skall även kommissionens förordning (EG) nr 1576/95 av den 30 juni 1995 anses ogiltig och således sakna all rättslig verkan på grund av bristande motivering?

5) Skall de exporttransaktioner som ägde rum den 30 juni 1995 anses falla inom tillämpningsområdet för kommissionens förordning (EG) nr 1415/95 av den 22 juni 1995 till följd av att de i fråga 1—4 nämnda förordningarna är ogiltiga eller till följd av det upphävande som avses i fråga 1 ovan?"

Den andra frågan

13 Den nationella domstolen har ställt den andra frågan, vilken bör prövas först, för att få klarhet i huruvida förordning nr 1521/95 är tillämplig på exporttransaktioner som pågick eller som hade avslutats den dag då förordningen offentliggjordes och för vilka ingen ansökan hade gjorts om att exportbidraget skulle fastställas i förväg.

14 I detta hänseende påpekar rätten att det framgår av artikel 13.3 i förordning nr 1766/92 jämförd med artikel 3.1 och 3.2 i förordning nr 3665/87 att den faktor som är avgörande för vilka bestämmelser som skall tillämpas — och således vilket bidragsbelopp som skall utgå —, om ingen ansökan har gjorts om att bidraget skall fastställas i förväg, är de behöriga tullmyndigheternas mottagande av den exportdeklaration i vilken det anges att en bidragsansökan kommer att göras. Härav följer att de bestämmelser som är tillämpliga på en ansökan om exportbidrag i ett fall där ingen ansökan om fastställelse i förväg har

gjorts är de som är i kraft dagen för mottagandet av den exportdeklaration som innehåller ansökan.

15 Enligt domstolens rättspraxis kan en förordning med giltig verkan träda i kraft den dag då den offentliggörs (se särskilt dom av den 14 mars 1973 i mål 57/72, Westzucker, REG 1973, s. 321, punkt 19). Domstolen har även slagit fast att en förordning, om inte annat bevisas, skall betraktas som offentliggjord i hela gemenskapen den dag som anges på det nummer av *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* som innehåller texten till denna förordning (se dom av den 25 januari 1979 i mål 98/78, Racke, REG 1979, s. 69, punkt 17; svensk specialutgåva, volym 4, s. 275). Om det skulle bevisas att nämnda dag inte motsvarar den dag då numret faktiskt fanns tillgängligt hos Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer i Luxemburg, i den språkversion som motsvarar den berörda personens språk, skall hänsyn enligt domstolen tas till den sistnämnda dagen (se domen i det ovannämnda målet Racke, punkt 15, och av den 26 november 1998 i mål C-370/96, Covita, REG 1998, s. I-7711, punkt 27).

16 Eftersom förordning nr 1521/95 enligt artikel 2 i förordningen skulle träda i kraft den 30 juni 1995, och eftersom det inte har påståtts att *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* av den 30 juni 1995, som innehåller texten till förordningen, inte fanns faktiskt tillgänglig samma dag hos publikationsbyrån i den italienska språkversionen, skall förordning nr 1521/95 anses ha offentliggjorts och trätt i kraft samma dag.

17 Under dessa omständigheter skall den andra frågan besvaras på så sätt att förordning nr 1521/95 var tillämplig på exporttransaktioner för vilka de behöriga tullmyndigheterna den dag då förordningen offentliggjordes hade tagit emot en exportdeklaration i vilken det angavs att en ansökan skulle göras om exportbidrag och för vilka ingen ansökan hade gjorts om att exportbidraget skulle fastställas i förväg.

Den första frågan

18 Beträffande den första frågan konstaterar rätten endast att den omständigheten att en första förordning åtföljs av en annan förordning med identiskt innehåll, i vilken det inte finns någon hänvisning till den första, i motsats till vad Silos har hävdat inte leder till slutsatsen att den andra förordningen upphäver den första.

19 Såsom kommissionen har påpekat är nämligen upphävandet av en rättsakt en åtgärd som används i undantagsfall och har retroaktiv verkan, varför en sådan åtgärd endast kan vidtas uttryckligen.

20 I förevarande fall konstaterar rätten att varken ingressen till förordning nr 1576/95 eller förordningens bestämmelser innehåller någon som helst uppgift om någon eventuell retroaktiv tillämpning av förordningen eller någon uttrycklig hänvisning till förordning nr 1521/95, som påstås ha ersatts. Härav följer att förordning nr 1521/95 inte med giltig verkan har kunnat upphävas genom förordning nr 1576/95, som trädde i kraft den 1 juli 1995, och att den förstnämnda förordningens tillämplighet den 30 juni 1995 således inte på något sätt har påverkats av den sistnämnda förordningen.

21 Under dessa omständigheter skall den första frågan besvaras på så sätt att förordning nr 1521/95 inte upphävdes genom förordning nr 1576/95 och att den förstnämnda förordningens tillämplighet den 30 juni 1995 således inte på något sätt har påverkats av den sistnämnda förordningen.

Den fjärde frågan

22 Beträffande den fjärde frågan konstaterar domstolen inledningsvis att förordning nr 1576/95 enligt artikel 2 i förordningen inte trädde i kraft förrän den 1 juli 1995.

23 Vidare erinrar rätten om att tillämpligheten av förordning nr 1521/95 den 30 juni 1995, såsom framgår av punkt 21 i förevarande dom, inte på något sätt har påverkats av förordning nr 1576/95.

24 Eftersom det i förevarande fall är ostridigt i målet vid den nationella domstolen att den export som gav upphov till tvisten vid den nationella domstolen ägde rum den 30 juni 1995, är förordning nr 1576/95 inte tillämplig på nämnda export, varför det är uppenbart att förordningens giltighet saknar betydelse för tvisten vid den nationella domstolen.

25 Den fjärde frågan skall således inte besvaras.

Den tredje frågan

26 Genom den tredje frågan vill den nationella domstolen i huvudsak ha svar på frågan huruvida förordning nr 1521/95 är ogiltig på grund av åsidosättande av den motiveringsskyldighet som föreskrivs i artikel 190 i EG-fördraget (nu artikel 253 EG).

27 I detta hänseende erinrar rätten om att det framgår av fast rättspraxis att den motivering som krävs enligt artikel 190 i fördraget skall vara anpassad till rättsaktens beskaffenhet. Av motiveringen skall klart och tydligt framgå hur den institution som har antagit akten har resonerat, så att de som berörs därav kan få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden och så att domstolen ges möjlighet att utöva sin prövningsrätt. Av denna rättspraxis framgår vidare att det inte kan krävas att alla de särskilda faktiska och rättsliga omständigheter som ligger till grund för rättsakten anges i motiveringen, eftersom rättsakten ingår i ett större systematiskt sammanhang (dom av den 20 november 1997 i mål C-244/95, Moskof, REG 1997, s. I-6441, punkt 57).

28 Domstolen har emellertid ansett att ett beslut som ligger i linje med en fast beslutspraxis visserligen kan motiveras kortfattat, bland annat med hänvisning till denna praxis, men att det ankommer på gemenskapsmyndigheten att uttryckligen utveckla resonemanget om beslutet är väsentligen mer långtgående än de tidigare meddelade besluten (dom av den 14 februari 1990 i mål C-350/88, Delacre m.fl. mot kommissionen, REG 1990, s. I-395, punkt 15, och, för ett liknande resonemang, i ovannämnda mål Moskof, punkt 54).

29 I förevarande fall konstaterar domstolen att motiveringen till förordning nr 1521/95 inte uppfyller detta krav. I denna motivering, som är identisk med motiveringen till förordning nr 1415/95, genom vilken kommissionen höjde bidragsbeloppet avseende de produkter som är i fråga i målet vid den nationella domstolen till 74,93 ecu per ton, anges nämligen ingen särskild förklaring till varför kommissionen — en vecka efter det att den hade antagit sistnämnda förordning — i praktiken drog in nämnda bidrag genom att sätta ned bidragsbeloppet till 0 ecu per ton.

30 Att endast hänvisa till möjligheterna till och villkoren för avyttring på världsmarknaden, till behovet av att undvika störningar på gemenskapsmarknaden och till de ekonomiska aspekterna av exporten kan — i motsats till vad kommissionen har hävdat — inte utgöra en tillräcklig motivering för en sådan förordning som förordning nr 1521/95, genom vilken kommissionen bryter med sin tidigare praxis att fastställa bidragsbeloppen med hänsyn till skillnaden mellan priset för de berörda produkterna, å ena sidan på gemenskapsmarknaden och å andra sidan på världsmarknaden.

31 Mot bakgrund av det anförda skall den tredje frågan besvaras på så sätt att förordning nr 1521/95 har antagits utan att den motiveringsskyldighet som föreskrivs i artikel 190 i fördraget har iakttagits, varför förordningen är ogiltig.

Den femte frågan

32 Den nationella domstolen har ställt den femte frågan för att få klarhet i huruvida den omständigheten att förordning nr 1521/95 är ogiltig medför att exportbidragen för spannmålsbaserade foderblandningar skall beräknas enligt förordning nr 1415/95 i ett fall där de behöriga tullmyndigheterna har tagit emot exportdeklarationerna den 30 juni 1995, där det anges i exportdeklarationerna att en ansökan om exportbidrag kommer att göras och där ingen ansökan har gjorts om att bidragen skall fastställas i förväg.

33 I detta hänseende erinrar domstolen om att det framgår av domstolens rättspraxis att ogiltigförklaring av en förordning som implicit har medfört att en annan förordning inte längre är tillämplig — i motsats till vad kommissionen har hävdat — i princip medför att parterna i målet vid den nationella domstolen har rätt att försättas i den rättsliga ställning som de skulle ha åtnjutit om den ogiltigförklarade förordningen aldrig hade antagits (se för ett liknande resonemang dom av den 28 februari 1989 i mål 201/87, Cargill, REG 1989, s. 489, punkt 21).

34 Härav följer att den omständigheten att förordning nr 1521/95 är ogiltig medför att de exportbidrag som Silos angav att bolaget skulle ansöka om i de exportdeklarationer som togs emot den 30 juni 1995 skall beräknas i enlighet med förordning nr 1415/95.

35 Beträffande kommissionens begäran att domstolen skall begränsa verkningarna i tiden av ogiltigförklaringen genom förhandsavgörande av förordning nr 1521/95, erinrar domstolen om att det framgår av fast rättspraxis (se till exempel dom av den 10 mars 1992 i de förenade målen C-38/90 och C-151/90, Lomas m.fl., REG 1992, s. I-1781, punkt 23), att domstolen — i fall där det är motiverat av tvingande rättssäkerhetshänsyn — med stöd av artikel 231 andra stycket EG, som analogt är tillämplig även inom ramen för en begäran av förhandsavgörande enligt artikel 234 EG angående giltigheten av rättsakter som beslutats av

gemenskapens institutioner, är behörig att i det enskilda fallet avgöra och ange vilka verkningar av den ogiltigförklarade rättsakten som skall anses vara definitiva.

36 Enligt denna rättspraxis har domstolen använt möjligheten att begränsa verkningarna i tiden av en ogiltigförklaring av gemenskapens rättsakter i fall där tvingande rättssäkerhetshänsyn som rör samtliga offentliga och privata intressen i de berörda målen gör det omöjligt att ifrågasätta betalningar av penningbelopp som uppburits eller betalats ut med stöd av rättsakten för tiden före dagen för domen (se särskilt dom av den 15 oktober 1980 i mål 4/79, Providence agricole de la Champagne, REG 1980, s. 2823, punkterna 45—46, och av den 15 januari 1986 i mål 41/84, Pinna, REG 1986, s. 1, punkt 28, svensk specialutgåva, volym 8, s. 355).

37 I förevarande fall konstaterar domstolen att de bestämmelser som infördes genom förordning nr 1521/95 endast var tillämpliga under en utomordentligt kort period, nämligen en enda dag, och att de exporttransaktioner som förordningen avsåg således är relativt få och lätta att identifiera. Vidare har kommissionen inte anfört något argument avseende tvingande rättssäkerhetshänsyn som kan motivera att verkningarna av ogiltigförklaringen av förordning nr 1521/95 skall begränsas i tiden.

38 Under dessa förhållanden skall verkningarna av förevarande dom inte begränsas i tiden.

39 Mot bakgrund av det anförda skall den femte frågan besvaras på så sätt att den omständigheten att förordning nr 1521/95 är ogiltig medför att exportbidragen för spannmålsbaserade foderblandningar skall beräknas enligt förordning nr 1415/95 i ett fall där de behöriga tullmyndigheterna har tagit emot

exportdeklarationerna den 30 juni 1995, där det anges i exportdeklarationerna att en ansökan om exportbidrag kommer att göras och där ingen ansökan har gjorts om att bidragen skall fastställas i förväg.

Rättegångskostnader

40 De kostnader som har förorsakats kommissionen, som har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

— angående de frågor som genom beslut av den 21 maj 1999 har ställts av Tribunale civile e penale di Cagliari — följande dom:

1) Kommissionens förordning (EG) nr 1521/95 av den 29 juni 1995 om fastställande av exportbidragen för spannmålsbaserade foderblandningar var tillämplig på exporttransaktioner för vilka de behöriga tullmyndigheterna den dag då förordningen offentliggjordes hade tagit emot en exportdeklara-

tion, i vilken det angavs att en ansökan skulle göras om exportbidrag, och för vilka ingen ansökan hade gjorts om att exportbidraget skulle fastställas i förväg.

2) Förordning nr 1521/95 upphävdes inte genom kommissionens förordning (EG) nr 1576/95 av den 30 juni 1995 om fastställande av exportbidragen för spannmålsbaserade foderblandningar, och den förstnämnda förordningens tillämplighet den 30 juni 1995 har således inte på något sätt påverkats av den sistnämnda förordningen.

3) Förordning nr 1521/95 har antagits utan att den motiveringsskyldighet som föreskrivs i artikel 190 i EG-fördraget (nu artikel 253 EG) har iakttagits och är således ogiltig.

4) Den omständigheten att förordning nr 1521/95 är ogiltig medför att exportbidragen för spannmålsbaserade foderblandningar skall beräknas enligt kommissionens förordning (EG) nr 1415/95 av den 22 juni 1995 om fastställande av exportbidragen för spannmålsbaserade foderblandningar i ett fall där de behöriga tullmyndigheterna har tagit emot exportdeklarationerna den 30 juni 1995, där det anges i exportdeklarationerna att en ansökan om exportbidrag kommer att göras och där ingen ansökan har gjorts om att bidragen skall fastställas i förväg.

Colneric Schintgen Skouris

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 8 november 2001.

R. Grass N. Colneric

Justitiesekreterare Ordförande på andra avdelningen